RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	30 november 2026
Voorstelnummer	D1026477
Datum raadsvoorstel	20 oktober 2026
Portefeuillehouder(s)	Linda Veerbeek
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	16 november 2026
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	RO - Beleid RO
Opsteller	Donna van der Lem
Datum B&W besluit	3 november 2026
Bijlagen:	3

Onderwerp **:** Actualisatie bodemkwaliteitskaarten, bodemfunctieklassenkaarten en handreiking bodembeheer

Voorgesteld besluit

1. de regionale bodemkwaliteitskaarten vast te stellen voor het grondgebied van de gemeente Heiloo en de huidige bodemkwaliteitskaarten in te trekken, beide met ingang van de dag na bekendmaking;
2. de bodemkwaliteitskaarten van de overige gemeenten in het werkgebied van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord als grondslag voor een milieuverklaring bodemkwaliteit te aanvaarden, telkens met ingang van het moment waarop de betreffende gemeenteraad de kaarten heeft vastgesteld;
3. de handreiking bodembeheer en de bodemfunctieklassenkaarten vast te stellen als uitgangspunt voor de wijziging van het omgevingsplan;
4. de bevoegdheden met een uitvoerend karakter inzake grondverzet, genoemd in paragraaf 3.1 onder “Bevoegdheid en mandaat”, in mandaat op te dragen aan het college van burgemeester en wethouders;
5. het college opdracht te geven een wijziging van het omgevingsplan voor te bereiden waarmee de bodemfunctieklassenkaarten en het maatwerk uit de handreiking bodembeheer in het omgevingsplan worden opgenomen.

Geheimhouding

☐ Ja ☐ Nee

GEMEENTE HEILOO

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) heeft namens de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel, regionale bodemfunctieklassenkaarten en regionale bodemkwaliteitskaarten opgesteld (hierna samen bodemkaarten). Uw raad heeft eerder een regionale Nota bodembeheer, bodemkwaliteitskaarten en bodemfunctieklassenkaarten vastgesteld. Deze zijn nu geactualiseerd en afgestemd op de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden. De bodemkaarten zijn in overleg met de zestien gemeenten opgesteld. Er zijn zowel regio-brede keuzes als gemeente-specifieke wensen in verwerkt. Tevens is een regionale handreiking bodembeheer opgesteld, deze vervangt de nota bodembeheer. De nota bodembeheer was een apart beleidsdocument. Met de ingang van de Omgevingswet wordt het bodembeheer geregeld in een handreiking die wordt verwerkt in het Omgevingsplan. Om de bodemkwaliteitskaarten als bewijsmiddel te kunnen gebruiken, stelt de raad van elke gemeente de bodemkwaliteitskaarten voor het eigen grondgebied vast en wordt het besluit bekendgemaakt.

De bodemfunctieklassenkaarten en het gebiedsspecifieke bodembeleid die vóór 1 januari 2024 door de gemeente zijn vastgesteld, maken op grond van artikel 3.5, tweede en derde lid, van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet van rechtswege deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het tijdelijk deel moet vóór 1 januari 2032 zijn vervangen door regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan. De geactualiseerde bodemfunctieklassenkaarten en het maatwerk uit de handreiking worden langs die weg in het omgevingsplan opgenomen.

Onder de Omgevingswet vormt het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) het landelijke kader voor activiteiten die de fysieke leefomgeving kunnen belasten, waaronder activiteiten die bij grondroerende activiteiten van belang kunnen zijn. Andere regels die over grondverzet gaan, staan in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) en de onderliggende Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022). Hierin staan regels over kwaliteitsborging bij bodembeheer, de milieuverklaringen bodemkwaliteit en regels voor het verhandelen van bouwstoffen.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Omgevingswet (Ow)
- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Omgevingsbesluit (Ob)
- Besluit bodemkwaliteit en Regeling bodemkwaliteit 2022
- Tijdelijk deel omgevingsplan (overgangsrecht, artikel 3.5 Aanvullingswet bodem Omgevingswet)
- Vigerende Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaarten
- Algemene wet bestuursrecht (afdeling 10.1.1, mandaat)

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende politieke dossiers: Omgevingsplan

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Handreiking bodembeheer

De handreiking bodembeheer beschrijft het regionale beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie. Het generieke kader staat in het Bal. De toepassingseis volgt uit de strengste van twee klassen, de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem en de bodemfunctieklasse (artikel 4.1272 Bal). Waar dat kader onvoldoende ruimte biedt voor hergebruik, kan de gemeente in het omgevingsplan met maatwerkregels afwijkende kwaliteitseisen stellen (artikel 4.1273 Bal). Verruiming is alleen mogelijk voor grond die binnen het in het omgevingsplan aangewezen bodembeheergebied wordt ontgraven en weer toegepast (artikel 5.89o Bkl). Strengere eisen gelden voor alle grond.

Het maatwerk zet het bestaande beleid grotendeels voort, waaronder de verruimde toepassingseisen in schone gebieden met de functie Wonen of Industrie, langs wegen, sporen en bermen, op (voormalige) bollenteeltpercelen en in regionale waterkeringen, en de strengere eisen voor grond uit oude woongebieden en in duingebieden. Nieuw of gewijzigd zijn onder meer strengere eisen voor onverharde kinderspeelplaatsen en moes- en volkstuinen, een verruiming voor PFAS bij het toepassen van gebiedseigen duinzand, een aangepast afwegingskader voor de geldigheidsduur van bodemonderzoeken en een nieuw afwegingskader om te bepalen of een bodemonderzoek binnen de verwachte kwaliteit van de bodemkwaliteitskaarten valt. De regels voor tijdelijk uitnemen van grond, grootschalige bodemtoepassing en kleine partijen grond (kleiner dan 50 m³) vervallen, omdat zij niet passen binnen de maatwerkmogelijkheden van het Bal of al in het generieke kader zijn geregeld. Ook de regeling voor het toepassen van grond voor de bovenafdichting van voormalige stortplaatsen vervalt.
De handreiking bevat conceptregels voor het omgevingsplan. Het maatwerk werkt pas door nadat het omgevingsplan is gewijzigd (zie “Inwerkingtreding en geldigheid”).

Bodemkwaliteitskaarten

De bodemkwaliteitskaarten bestaan uit ontgravingskaarten en toepassingskaarten. De ontgravingskaarten geven per zone de verwachte kwaliteit van vrijkomende grond weer. De toepassingskaarten geven aan welke kwaliteit grond op een locatie mag worden toegepast en zijn een combinatie van de kwaliteit van de ontvangende bodem en de bodemfunctieklasse. Op basis van de kaarten kan een milieuverklaring bodemkwaliteit worden afgegeven, mits een vooronderzoek (NEN 5725) uitwijst dat de kaarten voor de betreffende locatie representatief zijn (artikelen 5.32, 5.36 en 7.13 Regeling bodemkwaliteit 2022). Op locaties met een verdachte historie blijft bodemonderzoek nodig.

Grond uit een andere gemeente kan op basis van de bodemkwaliteitskaarten van die gemeente worden toegepast als de raad die kaarten als grondslag voor een milieuverklaring heeft aanvaard (artikel 5.32, eerste lid, onder a, onder 2°, Regeling bodemkwaliteit 2022). Daarom wordt de raad voorgesteld de kaarten van de overige gemeenten in het werkgebied van de OD NHN te aanvaarden.

Bodemfunctieklassenkaarten

De bodemfunctieklassenkaarten delen de landbodem in de klassen Landbouw/natuur, Wonen en Industrie in. Op grond van de instructieregel van artikel 5.89p Bkl gebeurt die indeling in het omgevingsplan, rekening houdend met de functies die het omgevingsplan aan locaties toedeelt. De geactualiseerde kaarten werken daarom pas door nadat zij in het omgevingsplan zijn opgenomen. Tot dat moment gelden de huidige bodemfunctieklassenkaarten, die via het overgangsrecht deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

De toepassingskaarten in het rapport zijn afgeleid van de nieuwe bodemfunctieklassenkaarten. Op locaties waar de bodemfunctieklasse wijzigt, is tot de wijziging van het omgevingsplan de bodemfunctieklasse uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan bepalend voor de toepassingseis en niet de toepassingskaarten.

Bevoegdheid en mandaat
De raad is bevoegd de bodemkwaliteitskaarten vast te stellen en kaarten van andere gemeenten te aanvaarden. Verklaringen op grond van bodemkwaliteitskaarten zijn alleen geldig als de gemeenteraad de kaarten heeft vastgesteld of aanvaard (artikel 5.32, eerste lid, onder a, en artikel 7.13, eerste lid, onder a, Regeling bodemkwaliteit 2022). De indeling in bodemfunctieklassen en het maatwerk worden vastgelegd in het omgevingsplan. Ook hiervoor is de raad bevoegd (artikel 2.4 Omgevingswet).

Op de voorbereiding van een wijziging van het omgevingsplan is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing (artikel 16.30 Omgevingswet). Het ontwerp wordt ter inzage gelegd en iedereen kan een zienswijze indienen. Voor de vaststelling van de bodemkwaliteitskaarten schrijft de regelgeving geen voorbereidingsprocedure voor.

Het maatwerk en toekomstige wijzigingen daarvan stelt de raad vast. Voor besluiten met een uitvoerend karakter wordt voorgesteld het college mandaat te verlenen om deze namens de raad te nemen (afdeling 10.1.1 Algemene wet bestuursrecht). De raad blijft bevoegd en kan instructies geven over de uitoefening van het mandaat (artikel 10:6 Awb). Omdat het college niet onder verantwoordelijkheid van de raad werkt, is de instemming van het college nodig (artikel 10:4 Awb). Het betreft:

- het toevoegen van aanvullende gegevens aan de bodemkwaliteitskaarten die geen invloed hebben op het maatwerk;
- het onder voorwaarden aanvaarden van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten of waterbeheerders als grondslag voor een milieuverklaring bodemkwaliteit;
- het opnieuw vaststellen van gewijzigde bodemkwaliteitskaarten, mits de wijzigingen geen invloed hebben op het in het omgevingsplan opgenomen maatwerk.

Het wijzigen van de indeling in bodemfunctieklassen valt niet onder het mandaat. Die indeling maakt deel uit van het omgevingsplan en het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften kan niet worden gemandateerd (artikel 10:3, tweede lid, onder a, Awb). Wijzigingen van de bodemfunctieklassen worden daarom aan de raad voorgelegd.
Het college informeert de raad wanneer het van deze gemandateerde bevoegdheden gebruik heeft gemaakt.

Inwerkingtreding en geldigheid
De onderdelen van dit besluit hebben niet op hetzelfde moment rechtsgevolg:
- De bodemkwaliteitskaarten zijn een bewijsmiddel en geen onderdeel van het omgevingsplan. De kaarten en de aanvaarding van de kaarten van de andere gemeenten kunnen worden gebruikt vanaf de dag na bekendmaking van het raadsbesluit;
- De bodemfunctieklassenkaarten en het maatwerk uit de handreiking werken pas door nadat het omgevingsplan is gewijzigd. Tot dat moment gelden de huidige bodemfunctieklassenkaarten en het huidige gebiedsspecifieke beleid via het tijdelijk deel van het omgevingsplan. De raad stelt de handreiking en de bodemfunctieklassenkaarten nu vast als uitgangspunt voor die wijziging. Tot die

wijziging hebben deze onderdelen geen werking naar buiten. Toezicht en handhaving gaan uit van de regels die in het omgevingsplan staan.

De Regeling bodemkwaliteit 2022 kent geen maximale geldigheidsduur voor bodemkwaliteitskaarten. Bij elke verklaring moet het vooronderzoek wel uitwijzen of de kaarten een getrouw en actueel beeld van de bodemkwaliteit op de locatie geven (artikel 5.36, eerste lid, onder f, Regeling bodemkwaliteit 2022). Om de kaarten bruikbaar te houden worden zij in regionaal verband periodiek, minimaal één keer per 10 jaar, geactualiseerd.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN
Niet van toepassing.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE
De bodemkaarten zijn in regionaal verband opgesteld voor de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.

RISICO'S
Zonder vastgestelde geactualiseerde bodemkwaliteitskaarten kan geen milieuverklaring bodemkwaliteit op basis van de kaarten worden afgegeven. Voor grondverzet is dan per partij een partijkeuring of bodemonderzoek nodig. Dit leidt tot hogere kosten, vertragingen in de uitvoering en administratieve lasten voor inwoners, bedrijven, uitvoerende partijen en de gemeente zelf.

FINANCIËN
Met dit voorstel zijn geen financiële consequenties gemoeid. Wel wordt met het actualiseren van de bodemkwaliteitskaarten voorkomen dat extra kosten moeten worden gemaakt voor bodemonderzoek.

DUURZAAMHEID
Uitgangspunt van het bodembeleid is het nuttig hergebruiken van vrijkomende grond en baggerspecie. Dat sluit aan bij het coalitieakkoord 2026-2030, waarin hergebruik wordt gestimuleerd en schone lucht, bodem en water als doel zijn opgenomen. Het sluit ook aan bij het beleid Circulaire Economie 2022-2026 van de gemeente, dat voor bouw en infrastructuur uitgaat van 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. Hergebruik van grond binnen de regio vermindert het gebruik van primaire bouwstoffen, zoals zand uit zandwinputten, en de transportbewegingen. De regionale bodemkaarten maken dat hergebruik binnen het werkgebied van de OD NHN eenvoudiger. De toepassingseisen zorgen ervoor dat de bodemkwaliteit niet achteruitgaat.

PARTICIPATIE
Het coalitieakkoord 2026-2030 "Samen werken voor Heiloo" gaat ervan uit dat de participatie passend is bij het vraagstuk en de betrokkenen. Dit besluit actualiseert bestaand bodembeleid, dat in regionaal verband technisch is uitgewerkt en het bestaande beleid grotendeels voortzet. Daarom heeft geen participatie met inwoners, ondernemers of maatschappelijke partners plaatsgevonden en worden betrokkenen via de bekendmaking geïnformeerd. De bodemkaarten en de handreiking zijn opgesteld in samenwerking met de OD NHN en de andere gemeenten in het werkgebied. Na vaststelling zijn de bodemkaarten digitaal te raadplegen, zodat inwoners, ondernemers en uitvoerende partijen over dezelfde informatie beschikken.

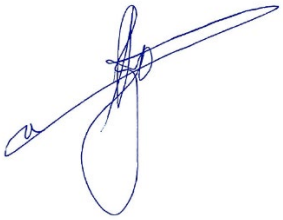
De wijziging van het omgevingsplan doorloopt een eigen procedure. Daarbij wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en hoe invulling is gegeven aan het participatiebeleid van de gemeente (artikel 10.2 Omgevingsbesluit). Op het ontwerp kan iedereen een zienswijze indienen.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE
De bodemkwaliteitskaarten en de aanvaarding van de kaarten van de andere gemeenten treden in werking op de dag na bekendmaking van het raadsbesluit. Om de bodemkwaliteitskaarten zonder onderbreking te kunnen blijven gebruiken, wordt voorgesteld het raadsbesluit vóór 1 januari 2027 te nemen en de wijziging van het omgevingsplan, waarmee de bodemfunctieklassenkaarten en het maatwerk worden opgenomen, direct daarna in procedure te brengen. Die wijziging moet vóór 1 januari 2032 in werking zijn getreden.

BIJLAGEN
Bijlage 1. Handreiking bodembeheer regio Noord-Holland Noord
Bijlage 2. Rapport bodemkwaliteitskaarten en bodemfunctieklassenkaarten regio Noord-Holland Noord
Bijlage 3. Publicatietekst

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN
Niet van toepassing.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

A. Babaoğlu
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester